

KOSAM
KALKINMA ODAKLI STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

YIL: 2 / SAYI: 23

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Ocak 2023

kosam.org

info@kosam.org

DÜNYA NE KONUŞUYOR?
(1-15 Ocak 2023)

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 OCAK 2023

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2023

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 444 1251 / 7975

www.kosam.org

info@kosam.org

KOSAM

ÖNSÖZ

Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (**KOSAM**), Konya merkezli bir düşünce kuruluşudur. Ekonomi, ticaret, sanayi, tarım, iç/dış politika, sosyal politikalar, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konular başta olmak üzere çok farklı başlıklarda şehrin, ülkenin ve dünyanın sorunlarına çözüm önerileri sunma üzerine çalışmalarını yürütmektedir. Faaliyet alanları kapsamında araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, çeşitli sorunlara çözüm üretme kapasitesi bulunan projelere imza atan bir merkez hüviyetindedir.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, KOSAM tarafından her ayın ilk 15’ini ve ikinci 15’ini kapsamak üzere ayda iki sefer hazırlanmaktadır. Rapor, **yurtdışında** (Kuzey Amerika, Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta Asya, Uzak Asya, Afrika vb.) çeşitli bölgelerde **aktif** olarak faaliyet gösteren **Think Tank’leri** (düşünce kuruluşlarını) uzman kadrosu ile belirlenen dönemlerde teknik bir biçimde **taramakta** ve gündemlerini analiz etmektedir. Belirlenen tarihler arasında hangi Think Tank ne tür konulara çalışmış, gündemi ne olmuş sorularına cevap aranmaktadır.

Rapor makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetlerini yansıtmakta olup; konu başlığı, makalenin hangi Think Tank’ten alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer almaktadır. Makalelerin altında, makaleye erişim linkleri de açık şekilde paylaşılmaktadır.

KOSAM olarak amacımız; **“Dünya Ne Konuşuyor?”** sorusunun cevabını okuyucuya aktarmak ve bölgelerinde ulusal/uluslararası politikaya yön veren kuruluşların **“yarınlara gündemi”** olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek ülkemiz insanına güncel hali ile aktarmaktır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, KOSAM’ın düşüncelerinden tamamen **bağımsızdır** ve KOSAM’ın fikirlerini **yansıtmamaktadır**. Özeti hazırlanan her makalenin fikir ve düşünceleri yayımlayan kurum ve yazarlara aittir.

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Alman Üretiminde Yaşanan Malzeme Kıtlığı Sorunu Azalma Gösterdi / IFO Institute (Almanya).....	1
2. İş Ortamı Endeksi Doğu Almanya / IFO Institute (Almanya)	2
3. Uluslararası Ticaret ve Ücret Eşitsizliği Tartışması Sürüyor: Meksikalı Firmalar Örneği ve Çin'den Gelen Rekabet / ACI Perspectives (Singapur)	2
4. Alman Otomotiv Sektöründe Durumlar Bazı Açılardan İyileşme Kaydetti / IFO Institute (Almanya).....	3
5. Ekonomi Uzmanları Anketi: Enflasyon Beklentileri Zirvede / IFO Institute (Almanya) ...	4
6. Ticaret Yılı Sonunda İstikrar Kazanırken, Denizlerde Daha Az Konteyner Bulunmakta / KIEL Institute for the World Economy (Almanya)	5
7. Alman Bankaları Şirketlere Borç Vermekte İsteksiz / Leibniz Institute for Economic Research (Almanya).....	5
8. Küresel Ekonomik Barometre Göstergeleri Düşmeye Devam Ediyor / FGV (Brezilya)....	7
B. POLİTİKA	8
1. Hırvatistan Schengen ve Euro Bölgesine Katılıyor / Observer Research Foundation (Hindistan)	8
2. Rusya ve İran Arasında Gelişen İlişki: İsrail Endişelenmeli mi? / The Jerusalem Institute for Strategy and Security (İsrail)	9
3. Rusya – Ukrayna: Zafer Neye Benziyor? / Observer Research Foundation (Hindistan) ..	9
4. 2023: Endişelenmemeyi Öğreneceğimiz Yıl / European Council on Foreign Relations (Almanya).....	10
5. Brezilya, Ayaklanmadan Kaynaklanan Kalıcı Hasarlarla Karşı Karşıya / The Peterson Institute for International Economics (ABD)	11
6. İngiltere'deki Topraklar Müşterekler İçin Nasıl İslah Edilebilir? / Institute of Development Studies (Birleşik Krallık)	12
7. Biden, Trump Dönemi Gerçekleştirilen Sınır Kısıtlamalarını Bir Kez Daha Genişletiyor / Human Rights Watch (ABD)	13
8. Bir Sonraki Savaşın İlk Muharebesi: Çin'in Tayvan'ı İstilasını / Centre for Strategic International Studies (ABD)	13

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

(1-15 Ocak 2023)

C. ÇEVRE	15
1. Çin'de Nükleer Enerji: Ulusal Enerji Politikasındaki Rolü / The Oxford Institute for Energy Studies (Birleşik Krallık)	15
2. Gaz Nefes Nefese: Elektrik Kesintileri Sırasında Elektrikli Sobalara Güvenmenin Riskleri / Independent Institute (ABD)	15
3. Filipinler'de Soğan Artık Etten Daha Pahalı, İşte Sebebi / TIME (ABD)	16
4. Narenciye Akdeniz'de Büyük Bir Hastalık Salgını Riskleri / French Agricultural Research Centre for International Development (Fransa)	17
5. Gen Düzenleme İçin Üç Destek – Fakat Genetiği Değiştirilmiş Ürünlere de İhtiyacımız Var / Institute of Economic Affairs (Birleşik Krallık)	18
6. ABD ve Çin Arasında Metan Emisyonu Üzerine İş Birliği İçin Tavsiyeler / World Resources Institute (ABD)	18
D. SOSYAL	20
1. Özel Otobüsler Rekabetçi Olabilir / Independent Institute (ABD)	20
2. 2023'te İzlenecek 30 Gelişmekte Olan Ülke / Brookings Institution (ABD)	20
E. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	22

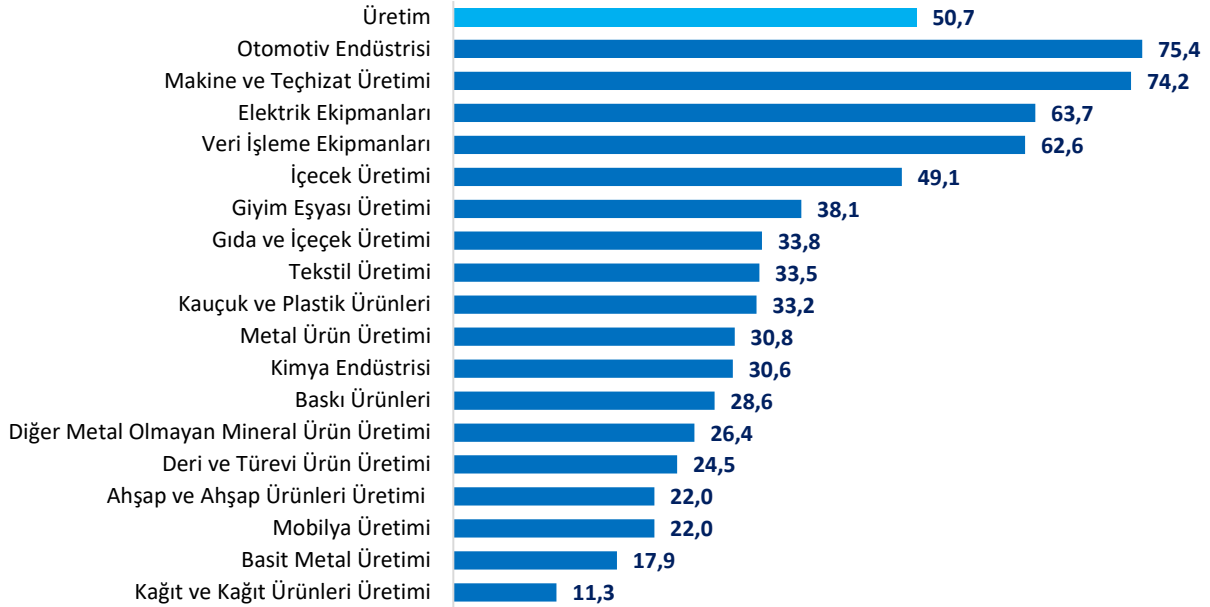
A. EKONOMİ

1. Alman Üretiminde Yaşanan Malzeme Kıtlığı Sorunu Azalma Gösterdi / IFO Institute (Almanya)

Almanya'da bir süredir görülmekte olan malzeme kıtlığı son zamanlarda hafiflemeye başlamıştır. Şirketler arası yapılan anket sonucu kasım ayında malzeme kıtlığı yaşadığını ifade eden şirketlerin oranı %59.3 iken, aralık ayında %50.7'ye düşmüştür. Malzeme kıtlığında yaşanan sorundaki azalmanın, önümüzdeki aylarda Alman ekonomisine pozitif etki sağlaması beklenmektedir. Mevcut durumun ise Çin'de devam eden kısıtlamalar ile bağlantılı olduğu aktarılmıştır. Sektörlerin neredeyse tamamında malzeme kıtlığı sorunu azalma göstermiştir.

Malzeme kıtlığından aralık ayında en fazla etkilenen sektörler makine ve ekipman üreticileri ile otomotiv endüstrisi olmuştur. Aralık ayında, her iki sektörün yaşadığı malzeme kıtlığı sorunu yaklaşık olarak %75 çıkmıştır. Elektrik ve elektronik endüstrisindeki malzeme kıtlığı oranı ise %63 seviyesindedir. En az etkilenen sektör ise %11,3 ile kâğıt endüstrisi olmuştur. Almanya'daki tüm sektörlerin yaşadığı malzeme kıtlığı grafik olarak paylaşılmıştır.

Grafik 1: Üretimdeki Ara Mallarda Kıtlık

Kaynak: IFO Business Surveys, Aralık 2022

Erişim: <https://www.ifo.de/en/press-release/2023-01-03/noticeably-fewer-material-shortages-german-manufacturing>

Anahtar Kelimeler: Malzeme Kıtlığı, Almanya, Üretim Sektörleri

2. İş Ortamı Endeksi Doğu Almanya / IFO Institute (Almanya)

Almanya İş Ortamı Endeks puanı, kasım ayına göre aralık ayında 89.4'ten 92'ye yükselmiştir. Şirketler durum değerlendirmelerini son zamanlarda iyileştirirken, 6 aylık gelecek bakışlarında pozitif bir gelişme yaşanmıştır. Almanya ekonomisinde pozitif gelişmeler yaşandığı kaydedilmiştir. Doğu Alman üretim sektörünün aralık ayı İş Ortamı Endeksi pozitif sinyal vermiştir. Doğu Alman servis sektöründe ise duyarlılık artış gösterirken, mevcut durum değerlendirmesi ve iş beklentisi az da olsa artış kaydetmiştir.

Doğu Alman ticaretinin duyarlılığı aralık ayında ciddi artış kaydederken, işletmeler mevcut durumlarının iyileştiğini belirtmiş ve önümüzdeki altı ay için beklentiler pozitif artış göstermiştir. Doğu Alman inşaat sektörü ise aralık ayında sakin bir görünüme sahiptir. Ankete katılan inşaat sektörü temsilcileri mevcut durum değerlendirmeleri düşük iken iş beklentileri artmıştır. Yazının devamında, Doğu Alman İş Ortamı Endeksi ve sektörlere göre endeks puanlarının yer aldığı tablolar paylaşılmıştır.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/facts/2023-01-06/ifo-business-climate-eastern-germany-sentiment-improves-further-december-2022>

Anahtar Kelimeler: Doğu Almanya, İş Ortamı Endeksi, Sektörler, Beklentiler

3. Uluslararası Ticaret ve Ücret Eşitsizliği Tartışması Sürüyor: Meksikalı Firmalar Örneği ve Çin'den Gelen Rekabet / ACI Perspectives (Singapur)

Uluslararası ticaretin, ekonomik büyümenin motoru olarak lanse edildiği, ancak bunun işgücü piyasası üzerindeki etkilerinin ekonomiler arasında farklılık gösterdiği belirtilmektedir. Çin'in emek yoğun ekonomisi, Çin'den yapılan ithalat rekabetinin gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerdeki işgücü piyasalarına olan etkisi ile çok sayıda uluslararası ticaret çalışmasının odak noktası olmuştur. ACI tarafından yapılan niceliksel bir araştırmada, Çin'den gelen yoğun rekabetin Meksika fabrikalarındaki ücret eşitsizliğini nasıl etkilediği analiz edilmiştir. Fabrikaların, Çin'den gelen rekabet baskısı nedeniyle ürün kalitesi azalırken, Meksikalı firmalarda iş beceri primlerinde de bir düşüşe sebep olduğu tespit edilmiştir.

Çin'in imalat ithalatındaki payı hem ABD'de hem de Meksika'da katlanarak artmıştır. Çin'den gelen rekabet artışıyla karşı karşıya kalan Meksika fabrikaları rekabete karşı ürün kalitesini arttırmak yerine kaliteyi azaltma yoluna başvurmuştur. Sonuç olarak, düşük vasıflı beyaz yakalı işçilerin işe alınması ile vasıflı ve vasıfsız işçi arasındaki ücret farkının azaldığı belirtilmiştir. Çin'in ithalat payındaki %1'lik artış, Meksika fabrikalarının kalitesinin yaklaşık %5,1 oranında düşmesine neden olmuştur. Yazının devamında, uluslararası ticaretin gelişmiş ülkelere fayda sağladığı ancak uzun vadede yerel işgücü piyasalarını olumsuz etkilediğinden bahsedilmektedir.

Erişim: <https://aciperspectives.com/2022/12/07/the-debate-on-international-trade-and-wage-inequality-continues-the-case-of-mexican-firms-and-competition-from-china/>

Anahtar Kelimeler: Çin, Meksika, İthalat, Üretim

4. Alman Otomotiv Sektöründe Durumlar Bazı Açılardan İyileşme Kaydetti / IFO Institute (Almanya)

Alman otomotiv endüstrisinde iş durumu aralık ayında az da olsa iyileşme kaydetmiştir. Kasım ayında iş durum puanı -1,5'ten aralık ayında 1,5 puana yükselmiştir. Geçtiğimiz yaz dönemi ile kıyaslandığında Alman otomotiv endüstrisinde pozitif bir hava hakimdir. Sektörde gelecek ayların önemli olduğu söylenirken, eylül ayında sektörde yılın ikinci yarısı için kazançların azalması beklenmekteydi. Otomotiv sektöründeki güvenin tekrar yerine geldiği belirtilmiştir.

Talepte yaşanmakta olan düşüş, kasım ayına nazaran aralık ayında azalma kaydetmiştir. Sektör temsilcileri durumların stabil hale geldiğini ve gelen siparişlerden memnun olduklarını dile getirmişlerdir. Fakat, tedarikçi kesimine bakıldığında durumların hala rahatsız edici olduğu belirtilmiştir. Tedarikçilerde mevcut durum ve iş beklentilerinin aralık ayında da negatif seyrettiği bildirilmiştir. Aralık ayında, tedarikçilerin %55'i, ham madde sevkiyatında önemli problemlerin yaşandığını vurgulamıştır. Alman otomotiv sektörünün iş durumu ve iş beklentileri grafikleri ayrıca paylaşılmıştır.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/press-release/2023-01-04/situation-german-automotive-industry-somewhat-improved-some-cases>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Otomotiv endüstrisi, İş beklentileri

5. Ekonomi Uzmanları Anketi: Enflasyon Beklentileri Zirvede / IFO Institute (Almanya)

Küresel ölçekte ekonomi uzmanlarının enflasyon beklentileri incelenmektedir. Ekonomi uzmanlarının yorumları ışığında küresel enflasyonun yüksek seyrinin devam etmesi beklenmektedir. Fakat, önceki çeyrek beklentileri ile kıyas yapıldığında enflasyon beklentisinin düştüğü görülmektedir. 2023 yılı için enflasyon beklentisi %7,1 olurken, 2024 yılı için %5,8 ve 2026 yılı için %4,5 olarak açıklanmıştır. 2022 yılının son çeyreğinde uzmanlar ile yapılan anket sonucunda dünya haritası üzerinden enflasyon beklentileri değerlendirilmiştir.

Grafik 2: 2023 Enflasyon Beklentisi

Kaynak: IFO, Ekonomi Uzmanları 2022 Son Çeyrek Anketi

Hazırlanan dünya haritasına göre, 2023 yılında enflasyon beklentileri;

- Doğu Afrika (%35),
- Kuzey Afrika (%32),
- Güney Amerika (%25),
- Güney Asya (%23) olarak açıklanırken,
- Kuzey Amerika (%5,2),
- Güneydoğu Asya (%5,3),
- Batı Avrupa (%5,4) olarak açıklanmıştır.

Yazının devamında dünya haritası üzerinde bölgesel ve kıtasal olarak ekonomi uzmanlarının 2023 enflasyon beklentileri verilmiştir.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/facts/2023-01-05/economic-experts-survey-inflation-expectations>

Anahtar Kelimeler: Küresel Enflasyon, Beklentiler, Ekonomi Uzmanları

6. Ticaret Yılı Sonunda İstikrar Kazanırken, Denizlerde Daha Az Konteyner Bulunmakta / KIEL Institute for the World Economy (Almanya)

Kiel Ticaret Göstergesinin aralık ayı için yaptığı son veri güncellemesi, oldukça zayıf ayların (aydan aya, fiyat/mevsimsellikten arındırılmış) ardından, özellikle AB ve Almanya için daha olumlu bir tablo göstermektedir. Ancak, sevk edilen konteyner sayısında önemli ölçüde azalma kaydedilmiştir. Kiel Ticaret Göstergesinin son güncellemesinde %0,9 büyüme sinyali verirken, küresel ticaret aralık ayında bir önceki aya göre daha fazla faaliyet göstermiştir.

Küresel ekonomide görülen yavaşlama, deniz ticaretine açıkça damgasını vurmaktadır. 2022 yılının başından bu yana, ticareti yapılan konteynerlerin (20 fitlik standart konteynerler) hacmi 14 milyonun üzerindeyken, aralık ayında bu rakam 13 milyona kadar düşmüştür. Rusya'daki deniz ticaretinin artmakta olduğu da belirtilmiştir. Küresel ticaretin ABD, Çin, Avrupa, Rusya, Almanya ilgili verileri ve Kızıldeniz gibi kritik güzergahların verileri grafik olarak paylaşılmıştır.

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/media-information/2023/trade-stabilizes-at-year-end-but-fewer-containers-are-at-sea/>

Anahtar Kelimeler: Deniz Ticareti, AB, Rusya, Büyüme

7. Alman Bankaları Şirketlere Borç Vermekte İsteksiz / Leibniz Institute for Economic Research (Almanya)

Almanya'da şirketlerin yeni kredi alması giderek zorlaşmaktadır. Aralık ayında, kredi başvuruları devam eden şirketlerin %29,9'u bankaların kredi konusunda tedbir aldığını bildirmiştir. IFO Anket Başkanı Klaus Wohlrabe, bankaların kredi faiz oranlarını kademeli olarak artırdığını ve kredi verme konusunda da isteksiz davrandıklarını, düşük faiz döneminin şimdilik bittiğini belirtmiştir. Ayrıca, pek çok şirketin bu duruma alışması gerektiğini de dipnot olarak vurgulamıştır.

Hizmet sağlayıcılar arasında, kredi arayan şirketlerin %34,6'sı bankaların daha kısıtlayıcı olduğunu söylemektedir. Bu oran %67,7 ile en çok konaklama sektöründe görülürken, imalat sektöründe oran yaklaşık olarak %28'dir. Perakende sektöründeki oran ise %21'in biraz altındadır. Mikro işletmeler ve serbest meslek erbapları en çok etkilenenler olmaya devam etmektedir. Bu segmentteki iki hizmet sağlayıcıdan neredeyse biri kredi almakta sorun

DÜNYA NE KONUŞUYOR? (1-15 Ocak 2023)

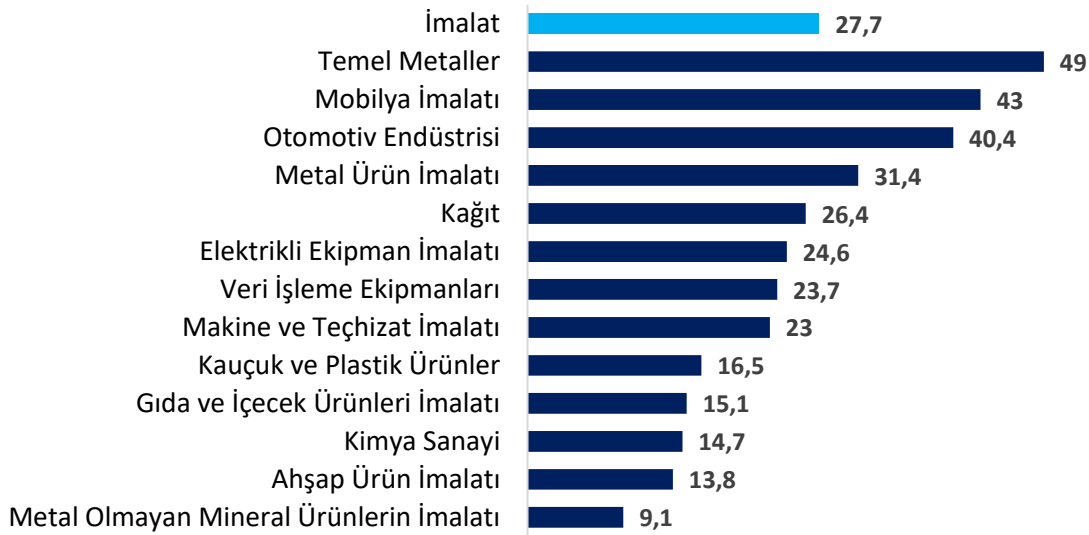
yaşadığını bildirmiştir. Wohlrabe, "Banka kredileri, serbest meslek sahipleri için hâlâ en önemli finansal araçlar arasında yer aldığından, durum birçoğu için daha da kötüleşmektedir" demiştir.

Grafik 3: Servis Sektöründe Kredi Kısıtı Göstergesi

Kaynak: IFO Business Surveys, Aralık 2022

Grafik 4: Üretimde Kredi Kısıtı Göstergesi

Kaynak: IFO Business Surveys, Aralık 2022

Erişim: <https://www.ifo.de/en/press-release/2023-01-12/german-banks-more-reluctant-lend-companies>

Anahtar Kelimeler: Banka Kredileri, Alman Bankaları, Serbest Meslek

8. Küresel Ekonomik Barometre Göstergeleri Düşmeye Devam Ediyor / FGV (Brezilya)

Küresel Ekonomik Barometreler, COVID-19 krizi hariç, 2009'dan bu yana görülmemiş seviyelere ulaşmıştır. Ocak 2023'te Çakışık Küresel Ekonomik Barometre 3,3 puan düşerek Temmuz 2020'den bu yana en düşük seviye olan 76,5'e inmiştir. Lider Küresel Ekonomik Barometre ise 2,1 puan gerileyerek 79,6 ile Haziran 2020'den bu yana en düşük seviyeye gelmiştir. Her iki göstergenin de düşüş kaydetmesinin sebebi olarak Asya, Pasifik ve Afrika bölgesinde ekonomik ortamın kötüleşmesi gösterilmektedir. Bu durum, yeni yılda dünya genelinde enflasyonist sürecin devam edeceğini ve 2022'de başlayan parasal sıkılaştırma döngüsünün devam edeceği yönündeki beklentileri pekiştirmektedir.

Ocak ayında göstergedeki düşüşe 3,6 puan ile Asya, Pasifik ve Afrika bölgeleri sebep olurken, Avrupa ve Batı Yarımküre bölgeleri sırasıyla 0,2 ve 0,1 puanlık pozitif katkı sağlamıştır. Asya, Pasifik ve Afrika bölgesindeki keskin bozulma, pandeminin sonuçlarını yansıtmaktadır. Çakışık Barometre, sektör bazında hizmet ve sanayide düşüşe neden olurken, ticaret ve inşaat sektöründe ters etki oluşturmuştur. Öncü barometrede ise Asya, Pasifik ve Afrika bölgeleri 3,8 puanlık düşüşe neden olmuş, Batı Yarımküre ve Avrupa bölgeleri sırasıyla 1,0 ve 0,7 puanlık katkı sağlamıştır. Ocak ayında öncü küresel barometre; sanayi, ticaret ve inşaat sektörlerinde düşüş kaydetmiştir.

Erişim: <https://portal.fgv.br/en/news/global-economic-barometers-continue-decline>

Anahtar Kelimeler: Barometre, Düşüş, Sektör

B. POLİTİKA

1. Hırvatistan Schengen ve Euro Bölgesine Katılıyor / Observer Research Foundation (Hindistan)

Hırvatistan Avrupa Birliği'ne katıldıktan on yıl sonra nihayet Schengen ve Eurozone'a katılmak için yeşil ışık yakmıştır. Avrupa Birliği'nin en önemli ayrıcalıklarından ikisi; ortak tek Pazar, ortak avro para biriminin benimsenmesi ve Schengen Bölgesi aracılığıyla insanların ve malların serbest dolaşımıdır. Her AB üye devleti Schengen bölgesinin bir parçası değildir ve her üye devlet de avroyu para birimi olarak kabul etmemiştir. 420 milyon kişiyi kapsayan Schengen bölgesi, dünyanın en büyük pasaportsuz seyahat ve sınır tanımaz bölgesi olarak kabul edilmektedir.

Avroyu resmi para birimi olarak benimsemenin bazı faydaları; sınır ötesi ticaret kolaylaşır, dış şoklara karşı gelişmiş koruma sağlar, azalan borçlanma koşulları ve faiz oranları sağlar, artan ekonomik istikrar ve büyüme, yükselen yaşam standartları ve Avrupa Merkez Bankası (ECB) ile daha yakın finansal bağlar şeklinde sıralanmaktadır.

Avrupa Parlamentosu'nda 2022 yılı Kasım ayında, 543 milletvekilinin lehte, 53 aleyhte ve 25 çekimser oyuyla Hırvatistan'ın Schengen bölgesine katılması kabul edilmiş ve Konsey'i nihai bir karar almaya davet etmiştir. Aralık 2022'de nihai karar, AB içişleri bakanlarının Konsey'de oybirliğiyle Hırvatistan'ın Schengen'e ve avro bölgesine dahil olduğunu ilan etmiştir. Yazının devamında, Hırvatistan'ın katı sınır kontrolleri yoluyla AB'nin Doğu dış sınırlarını, AB üyesi olmayan komşuları Sırbistan, Karadağ ve Bosna-Hersek'ten korumanın ek sorumluluklarını yerine getirmek zorunda kalacağından bahsedilmektedir.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/croatia-joins-the-schengen-and-eurozone/>

Anahtar kelimeler: AB, Hırvatistan, Schengen Bölgesi, Euro Bölgesi

2. Rusya ve İran Arasında Gelişen İlişki: İsrail Endişelenmeli mi? / The Jerusalem Institute for Strategy and Security (İsrail)

Rusya ve İran'ın son yıllarda çeşitli alanlarda yürüttüğü operasyonlara ek olarak, İran'ın Rusya'ya askeri ve diplomatik destek sağlamasıyla iki ülke arasındaki stratejik ilişki gelişmiştir. İkili pek çok ortak çıkara sahipken, uluslararası konularda da ortak bir görüş sergilemektedir. Her iki ülke de ABD'nin Orta Doğu ve Avrupa'daki müdahalelerini azaltmak istemektedir. Bununla birlikte kendilerine uygulanan ekonomik yaptırımlardan da sıkıntı duymaktadırlar. Dolayısıyla Rusya ve İran'ın, Ortadoğu ve Orta Asya'daki etkilerini genişleterek Batılı güçlerin nüfuzunu sınırlama niyetinde oldukları belirtilmiştir. Moskova ile Tahran arasındaki ilişki ortak değerlere veya ortak bir ideolojiye dayanmadığı için İsrail'in güvenliğini önemli ölçüde etkilemeyeceği düşünülmektedir.

Rusya ve İran arasında ortak çıkarların yanı sıra çatışan taraflarının da bulunduğu vurgulanmaktadır. Her iki ülke de Suriye'deki Esad rejimini destekleyerek İslam Devleti terör örgütü ve Suriye'deki diğer bazı cihatçı gruplara karşı savaşmaktadır. Rusya, İsrail'in askeri reaksiyonlarını tetikleyen İran'ın Suriye'deki askeri varlığına sıcak bakmamakta ve Esad rejiminin İran'a bağımlılığından korkmaktadır.

Erişim: <https://jiss.org.il/en/the-growing-relationship-between-russia-and-iran/>

Anahtar Kelimeler: Rusya, İran, İsrail, ilişki

3. Rusya – Ukrayna: Zafer Neye Benziyor? / Observer Research Foundation (Hindistan)

10 aydır devam eden savaş sürecinde Ukrayna, Ruslar tarafından işgal edilen bazı bölgelerin kontrolünü tekrar ele geçirirken ekonominin de sürdürülebilirliğini sağlamakta başarılı olmuştur. Ukrayna Devleti için kış aylarının başarılı bir şekilde geçmesi, büyük ölçüde ortaklarının mali ve askeri desteğine bağlıdır. Zelensky'nin ABD ziyaretini askeri-teknik, mali destek sağlama ve diplomatik alanda da karşı koyma stratejisi ve taktiklerini koordine edebilme için gerçekleştirdiği belirtilmiştir. Bununla birlikte Ukrayna'nın kurtuluşunu hızlandırabilecek olan hava savunma sistemleri ve askeri teçhizat tedarikinin ertelenmesi, savaşın devamına ve kayıplara yol açmaktadır.

Askeri başarısızlıklar ve uygulanan ağır yaptırımların; yenilgi olasılığı, Rus yetkililer ve kişisel olarak Putin için ciddi bir sorun haline geleceği ve Rusya'nın kendi içinde de öngörülemez sonuçlara neden olabileceği düşünülmektedir. Ülkedeki önemli Rus propagandacılar ve bazı ideologların, Rusya'nın Ukrayna'daki savaşı kaybedebileceğine inanmaya başladıkları belirtilmiştir. Ukrayna, kendi devletinin egemenliğini korunmak ve 1991'deki devlet sınırlarına geri dönmek istediğini vurgulamaktadır. Rusya, askerlerini Ukrayna topraklarından çekme ve saldırgan niyetinden vazgeçmezken, Ukrayna'nın hedeflerine ulaşabilmek için askeri operasyonlarına devam etmesini gerektiği vurgulanmaktadır.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/russia-vs-ukraine/>

Anahtar Kelimeler: Rusya, Ukrayna, Savaş

4. 2023: Endişelenmemeyi Öğreneceğimiz Yıl / European Council on Foreign Relations (Almanya)

2022 yılı her şeyin değiştiği ve sıkıntılı geçen, beklenmeyen sonuçların da ortaya çıktığı bir yıl olmuştur. 2023 yılı için uluslararası politikada neler olabileceğine dair 10 tahminde bulunmaktadır;

- I. Ukrayna'daki savaşın, çeşitli ülkelerin sona erdirmeye çabasına rağmen herhangi bir resmi çözüm olmaksızın devam edeceği düşünülmektedir.
- II. Ukrayna'yı desteklemek adına Rusya'ya uygulanan yaptırımların devam edeceği ve dünyanın geri kalanının yüksek enerji fiyatlarından etkilenmeyeceği düşünülmektedir.
- III. Trump'ın çeşitli skandallar sebebiyle manşet olmaya devam edeceği ve 2024 Cumhuriyetçi başkanlık için hazırlanacağı tahmin edilmektedir.
- IV. Rusya'nın, kendisine uygulanan yaptırımları atlatmak için çoğunlukla Çin'i kullanacağı ve bu durumun açığa çıkarılacağı öngörülmektedir.
- V. İsrail ve Arabistan'ın ticaret, yatırım gibi daha büyük ekonomik ve diplomatik alışverişler konusunda bir anlaşmaya varacağı ve resmi diplomatik ilişkiler kurmaktan geri durmayacağı düşünülmektedir.

- VI. Polonya Hukuk ve Adalet Partisi'nin parlamento seçimlerini kaybedeceği ve yeni hükümetin, Polonya'nın, Avrupa Birliği ve Almanya ile olan anlaşmazlıklarını çözeceği tahmin edilmektedir.
- VII. Türkiye'nin, korunan bölgesini genişleterek kuzey Suriye'ye yeni bir saldırı başlatacağı ve seçimlerden sonra Erdoğan ve AKP'nin yeniden iktidara geçeceği düşünülmektedir.
- VIII. Afrika'da birçok ülke borç krizine düşecektir. Çin ve Batı, jeopolitik nüfuz karşılığında borç hafifletme için rekabet edecektir. Kritik hammadde piyasasının önemli ölçüde daralacağı ve mineraller için rekabet ederken hem transatlantik hem de Batı-Çin ticaret gerilimlerine sebep olacağı öngörülmektedir.
- IX. Enerji fiyatlarında büyük artışların artık görülmediği ve AB'nin ciddi bir enerji kıtlığı yaşamadığı bir yıl olacağı düşünülmektedir.
- X. ABD Kongresi ve Biden yönetimi, Tik-Tok'u ABD pazarından yasaklamak için harekete geçecek ve Avrupalılara bu çabalarına katılması için baskı yapacaktır.

Erişim: <https://ecfr.eu/article/2023-the-year-we-learn-to-stop-worrying/>

Anahtar Kelimeler: 2023, Politika, Çin, Batı

5. Brezilya, Ayaklanmadan Kaynaklanan Kalıcı Hasarlarla Karşı Karşıya / The Peterson Institute for International Economics (ABD)

Brezilya'da aşırı sağcı eski Cumhurbaşkanı Jair Bolsonaro'yu destekleyen kişiler tarafından başlatılan ayaklanma 9 Ocak'ta bastırılmış ve 1.000'den fazla protestocu gözaltına alınmıştır. Fakat, mevcut Başkan Luiz Inácio Lula da Silva'ya karşı antipatinin hem iş dünyasında hem de askeri ve güvenlik birimlerinde yüksek olması, Lula Yönetimi için istikrarsızlık tehlikesi oluşturmaktadır. Sağcı güvenlik yetkilileri kadar finans sektörünün de Lula'nın sosyal ve ekonomik programlarından hoşnut olmadığı vurgulanmaktadır.

Lula, kampanya ve seçim zaferinden sonraki geçiş döneminde, yoksulluk ve açlığı ele almak için sosyal programları yeniden yapılandırmıştır. Brezilya'nın demokratik kurumlarının, yaşanan son olaydan önce de istikrarlı olmadıkları vurgulanmaktadır. Ayaklanmalar üzerine hükümetin üç kolu ve ülkenin valileri birlik olmuş ve kurumsal güç gösterisi içinde protestolara

karşı çıkmak için bir araya gelmiştir. Bunun yanı sıra Lula için uluslararası desteğin de önemli olduğu belirtilmektedir. Lula Hükümeti'ne yeteri kadar uluslararası desteğin verilmemesi durumunda ülkedeki istikrarsızlığın devam edeceği ve yoksulluğu azaltmaya yönelik politikaların zarar göreceği düşünülmektedir.

Erişim: <https://www.piie.com/blogs/realtime-economics/brazil-faces-lingering-damage-its-insurrection>

Anahtar Kelimeler: Brezilya, Lula, Hükümet, Ayaklanma

6. İngiltere'deki Topraklar Müşterekler İçin Nasıl Islah Edilebilir? / Institute of Development Studies (Birleşik Krallık)

İngiltere'de halk ne zaman toprak reformu hareketlerini duysa, akıllarına sadece temel olarak toprağa bağlı ülkelerin durumu gelmektedir. Toprak sistemi, hangi yiyeceklerin mevcut olduğunu ve yiyeceklerin nasıl üretileceğini doğrudan etkilemektedir. Birleşik Krallık'ın arazi dağılımı açısından dünyadaki en eşitsiz ülkelerden birisi olduğu vurgulanmaktadır. Nüfusun %1'lik kesimi İngiltere'nin yarısına sahipken, İngiltere topraklarının yaklaşık %20'sinin tapu siciline dahil edilmediği söylenmektedir. İngiltere'de çoğu insan, bir kriz durumunda toprağa sahip olmakla yemek yiyecek arasında bir bağlantı kuramamaktadır.

İngiltere'deki toprak reformu çabaları, bireysel erişime daha az odaklanma eğiliminde olmuştur. Önerilen reformlar çeşitlendirilmektedir. Küçük değişikliklerden arazi yönetişimini demokratikleştirmeye ve eşitsizlikleri, adaletsizlikleri ele almaya yönelik daha önemli çabalara kadar değinilmektedir. İngiltere'de, 2000 yılında İngiltere'nin yaklaşık %8'inde insanlara 'Dolaşım Hakkı' veren Kırsal Bölge ve Geçiş Hakları (CRoW) Yasası kabul edilmişken, İskoçya'da insanların neredeyse tüm kara ve göllerde 'dolaşma hakkı' vardır. Yazının devamında, planlama politikasında değişikliğe gidilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Erişim: <https://www.ids.ac.uk/opinions/how-could-land-in-england-be-reformed-for-the-commons/>

Anahtar Kelimeler: İngiltere, Tarım, Toprak Reformu, Dolaşma Hakkı

7. Biden, Trump Dönemi Gerçekleştirilen Sınır Kısıtlamalarını Bir Kez Daha Genişletiyor / Human Rights Watch (ABD)

ABD ve Meksika; Kübalıların, Haitililerin ve Nikaragualıların Trump dönemi "Başlık 42" kuralı uyarınca Meksika'ya sınır dışı edilerek ilticaya erişimlerini engelleyen yeni bir "sınır yaptırımı" politikasını duyurmuştur. Biden yönetiminin duyurduğu, diğer ülkelerden geçen kişilerin iltica erişimini kısıtlama planlarının da göçmenler için insan hakları ihlalleriyle sonuçlanan Trump dönemi politikalarına benzediği vurgulanmaktadır.

Biden yönetiminin Trump döneminin taciz edici politikalarını genişletmek ve yeniden canlandırmak yerine, tüm insanlar ve aileler için sığınma hakkına saygı göstermesi gerektiği belirtilmektedir. Göçmenlerin ülkeye girmek için çeşitli hak temelli gerekçelerine yanıt vermek amacıyla yeni ve düzenli bir süreç oluşturmalıdır. Buna ek olarak giderek artan sert ve cezalandırıcı sınır politikalarına rağmen, ABD'ye girmek isteyen insanların sayısı azalmamıştır.

Erişim: <https://www.hrw.org/news/2023/01/05/biden-expands-trump-era-border-restrictions-once-again>

Anahtar Kelimeler: Biden Yönetimi, Sınır, Politika

8. Bir Sonraki Savaşın İlk Muharebesi: Çin'in Tayvan'ı İstilasını / Centre for Strategic International Studies (ABD)

Çin, Tayvan'a karşı hem karada hem suda işgal girişiminde bulunursa ne olur? CSIS, Çin'in Tayvan'ı olası bir amfibi* istilasını simüle etmek için bir savaş oyunu geliştirmiş ve birçok kez oynamıştır. Çoğu senaryoda, Amerika Birleşik Devletleri/Tayvan/Japonya ittifakı, Çin'in geleneksel bir amfibi istilasını yenmiş ve özerk bir Tayvan'ı sürdürmüştür. Ancak, Çin saldırısına karşı savunma yapmanın yüksek maliyetli olduğu görülmüştür. ABD ve müttefikleri düzinelere gemi, yüzlerce uçak ve on binlerce asker kaybederken, Tayvan ekonomisinin de harap olduğu görülmüştür. Ayrıca, yüksek kayıpların ABD'nin küresel konumuna yıllarca zarar verebileceği görülmüştür. Çin ağır kayıplar verirken, Tayvan'ı işgal edememe durumunda Çin Komünist Partisi'nin ülke yönetimindeki istikrarının bozulacağı öngörülmektedir. ABD'nin caydırıcı unsurlarının acilen güçlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

DÜNYA NE KONUŞUYOR? (1-15 Ocak 2023)

Çinli liderler, Tayvan'ı Çin Halk Cumhuriyeti ile birleştirme konusunda giderek daha kararlı hale gelmiştir. Hem üst düzey ABD yetkilileri hem de sivil uzmanlar, Çin'in niyetleri ve çatışma olasılığı konusundaki endişelerini dile getirmişlerdir. ABD'nin ilk etapta Çin'i olası işgalden caydirmasının daha doğru bir politika olacağı savunulmaktadır. CSIS'in oyun projesi tüm ihtimaller üzerinde durularak geliştirilmiştir. Temel varsayımlar için en olası değerleri içeren bir "temel senaryo" ortaya koyulmuştur. Oyunda, çatışmanın ana hatlarını çizilmiş ve ABD'nin karşı karşıya olduğu büyük bir tehdidin tutarlı ve titizlikle bir resmi üretilmiştir.

Source: CSIS.

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/first-battle-next-war-wargaming-chinese-invasion-taiwan>

Anahtar Kelimeler: Savaş Oyunları, Çin, Tayvan, ABD, Savaş

C. ÇEVRE

1. Çin'de Nükleer Enerji: Ulusal Enerji Politikasındaki Rolü / The Oxford Institute for Energy Studies (Birleşik Krallık)

Çin, Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa'dan sonra dünyanın en büyük üçüncü sivil nükleer güç reaktör filosuna sahiptir. 2021'de nükleer enerji, Çin elektrik arzının %4,8'ini, birincil ticari enerji arzının %2,3'ünü ve düşük karbonlu elektriğin %25'ini sağlamıştır. Nükleer enerji, Çin'in enerji ve ekonomik stratejilerinde önemli roller oynamaktadır. Bunlar; arz güvenliğini artırır, temiz enerji olarak karbon emisyonlarını azaltmaya yardımcıdır ve yabancı teknoloji bağımlılığını azaltmaya yardımcı olur.

Nükleer enerjinin düşük karbonlu enerji geçişini desteklemedeki potansiyel rolü, Başkan Xi Jinping'in 2020'deki, karbon emisyonlarını 2030'dan önce zirveye taşıma ve 2060'a kadar karbon nötrlüğe ulaşma taahhüdü ışığında daha belirgin hale gelmiştir. Gelecekteki nükleer enerji üretimi seviyelerine ilişkin projeksiyonlar büyük farklılıklar göstermektedir: 2021'deki 407 TWh ile karşılaştırıldığında, 2035'te 1.000 TWh'den 2.000 TWh'ye ve 2050'de 3.000 TWh'den 4.000 TWh'ye çıkacağı öngörülmektedir. Yazının devamında, gelişen politika hedeflerine özel bir vurgu yapılarak Çin'in sivil nükleer enerji endüstrisinin gelişimi incelenmekte ve endüstrinin görünümü değerlendirilmektedir.

Erişim: <https://www.oxfordenergy.org/publications/nuclear-power-in-china-its-role-in-national-energy-policy/>

Anahtar Kelimeler: Nükleer Enerji, Çin, Reaktör, Arz Güvenliği

2. Gaz Nefes Nefese: Elektrik Kesintileri Sırasında Elektrikli Sobalara Güvenmenin Riskleri / Independent Institute (ABD)

Kuzey Kaliforniya'yı vuran soğuk kar fırtınaları eyaleti sarsmış ve yüz binlerce kişinin elektriksiz kalmasına neden olmuştur. Yahoo News'in haberine göre, son birkaç yılda ülke genelinde yeni inşa edilen binalarda doğal gaz bağlantıları yasaklanmıştır.

Fırtına sebebiyle halkın elektriği kesilmiş ve elektrikli ocağı olanlar yemek yapabilmek için jeneratör tarzı aletlere başvurmuştur. Jeneratör tarzı aletler fosil yakıt tükettikleri için iklim fanatikleri tarafında eleştirilmektedir. Tesla gibi elektrikli araçların mevcut elektrik kesintisinde şarj olamadığı ve kullanıcıların araçlarını kullanamadığı belirtilmiştir. Son yıllarda yaşanan elektrik talebindeki artış ve doğa olaylarının uzun süreli elektrik kesintilerine sebep olması bölgedeki şebekelerin yetersiz olduğu gözler önüne sermiştir. Yazının devamında, fırtına beklentilerini süreceği ve Kaliforniya'nın fırtınalar karşısında savunmasız kalmaya devam edeceği düşünülmektedir.

Erişim: <https://blog.independent.org/2023/01/09/gas-electric-stoves-blackouts/>

Anahtar Kelimeler: Doğal Gaz, Fırtına, Elektrik, Isınma

3. Filipinler'de Soğan Artık Etten Daha Pahalı, İşte Sebebi / TIME (ABD)

Güneydoğu Asya mutfağının temel malzemesi olan soğan, Filipinler'de kilogram başına 600 pesoya (10,88 \$) veya pound başına yaklaşık 5 \$'a satılmaktadır. Bu fiyatlar, tavuk etinin üç katına denk gelirken, domuz veya sığır etinden %25-%50 daha pahalı durumdadır. Filipinler'de artan soğan fiyatları üzerine yerel arzı artırmak ve artan maliyetleri durdurmak için Mart'a kadar 22.000 ton sebze ithal etmek zorunda kalınacağı belirtilmiştir. Yapılacak ithalatın "geçici bir çözüm" olduğu vurgulanmaktadır. Rusya-Ukrayna savaşından dolayı tedarik zincirinde yaşanan aksaklıkların soğan fiyatındaki artışa neden olduğu söylenmektedir. Bununla birlikte küresel enflasyondaki artış da gıda fiyatları üzerinde baskı oluşturmuştur.

Filipinler Hükümeti, fiyatların yükselmesini önleyebilmek için tavan fiyat uygulamasına başlamıştır. 30 Aralık'ta Filipinler Ticaret Departmanı, Başkan'ın emriyle soğan için kilogram başına 250 pezo (4,53 \$) "önerilen perakende fiyat" belirlemiştir. Fakat, belirlenen fiyattan daha yüksek fiyat uygulayanlara yönelik herhangi bir yaptırım olmadığı için fiyatlar tavan fiyatını geçmektedir. Ayrıca, geçen ay gümrükte Çin'den gelen ekme ve pastacılık ürünleri kutularının arasına gizlenmiş tahmini 362.000 \$ değerinde kırmızı soğan ve giysilerin bulunduğu iddia edilen kaplarda 309.000 \$ değerinde kaçak beyaz soğan ele geçirilmiştir. Hükümetin arz eksikliğini gidermek için kaçak malları satmanın yasal bir yolunu aradığı da

DÜNYA NE KONUŞUYOR? (1-15 Ocak 2023)

---

söylenmektedir. Filipinler yakın zamanda Çin ile tarım ve ticaret iş birliğini artırmak için ikili bir anlaşmaya varırken, soğan ithalatının bu iş birliğinin parçası olup olmayacağı belli değildir.

Erişim: <https://time.com/6245568/philippines-onions-shortage-inflation/>

Anahtar Kelimeler: Filipinler, Soğan, Fiyat

4. Narenciye | Akdeniz'de Büyük Bir Hastalık Salgını Riskleri / French Agricultural Research Centre for International Development (Fransa)

Dünya çapında narenciye mahsullerini etkileyen Huanglongbing (HLB) hastalığı; Brezilya, Çin ve ABD için mahsul verimini ve gelirlerini önemli ölçüde azaltmış, fakat şimdiye kadar Avusturalya ve Akdeniz bölgesinde görülmemiştir. CIRAD tarafından koordine edilen bir ekip; bir böceğin, (Afrika psyllid *Trioza erytreae*) HLB'nin en ciddi formundan sorumlu bakteriyi iletme yeteneğini olduğunu ortaya çıkarmıştır. Böceğin, İber Yarımadası'nda yaşamasından dolayı bakterinin ortaya çıkmasının an meselesi olduğu ve büyük bir salgın tehdidini barındırdığı belirtilmektedir.

Asya içerisinde en agresif bakteri olan (CLas), HLB için ciddi semptomlara neden olabileceği ve etkilenen ağaçları hızla öldürebileceği vurgulanmaktadır. Şimdiye kadar CLas bakterisinin yayılmasının, dünya çapında büyük ekonomik kayıplara neden olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte, proje konsorsiyumu şimdi ilk kez Avrupa'da bulunan Afrika psillidinin, bakteri CLas'ı narenciye mahsullerine de etkili bir şekilde aktarabildiği saptanmıştır. Laboratuvarda incelenen iki psyllid türünün çok uzak bölgelerde ortaya çıkmasına rağmen her ikisinin de CLas bakterisini yayma ve iletme yeteneğine sahip olmaları uzmanları şaşırtmıştır.

Erişim: <https://www.cirad.fr/en/press-area/press-releases/2023/risks-huanglongbing-europe>

Anahtar Kelimeler: HLB, Clas, Akdeniz, Afrika

5. Gen Düzenleme İçin Üç Destek – Fakat Genetiği Değiştirilmiş Ürünlere de İhtiyacımız Var / Institute of Economic Affairs (Birleşik Krallık)

İngiltere’de parlamento gıda fiyatlarıyla birlikte karbon emisyonları düşürme ve hayvan refahını iyileştirmek için Hassas Yetiştirme Yasa Tasarısı’nı tartışmaktadır. Yasanın geçmesiyle, gıda olarak yaygın şekilde tüketilen bitkiler ve hayvanların DNA'sında düzenlemeler yapmasına olanak tanıyan (CRISPR-Cas9 gibi) gen düzenleme araçlarının ticari kullanımına izin verilecektir. Tasarı, biyoteknolojinin gücünü İngiltere'nin tarım sektörü üzerinde serbest bırakmaya yönelik ilk adım olarak görülmektedir. Hassas ıslah hali hazırda D vitamini değerlerini yükselterek domates, soya, buğday tasarlamak için kullanılmaktadır. Bu teknoloji ayrıca, hayvanlarda oluşabilecek ölümcül enfeksiyonlara karşı da yardımcı olabilmektedir.

Hassas Yetiştirme Yasası, gerekli gıda güvenliği ve çevre kurallarını gözeterek çeşitli faydalar sağlamaktadır. 1996'dan bu yana GDO'ların yetiştirilmesinin, pestisit kullanımını 748,6 milyon kilogram ve tarımsal CO2 emisyonlarını 23.631 milyon kilogram azalttığı görülmüştür. Bu zamana kadar çiftçiler genetiği değiştirilmiş ürünlerden ek olarak 261,3 milyar dolar kazanmış, fakat her yıl engelleyici yasalardan dolayı 2 milyar sterlinlik kayıp oluşmuştur. Avrupa Birliği'nin kısıtlamalarından kurtulan İngiltere'nin hassas ıslah faydalarından yararlanması yakın gözükmemektedir.

Erişim: <https://iea.org.uk/three-cheers-for-gene-editing-but-we-need-gmo-as-well/>

Anahtar Kelimeler: Hassas Islah, GDO, Gen, Düzenleme

6. ABD ve Çin Arasında Metan Emisyonu Üzerine İş Birliği İçin Tavsiyeler / World Resources Institute (ABD)

2021 yılının aralık ayında ABD ve Çin'den gelen yetkililer, Üst Düzey Enerji ve İklim Değişikliği Diyalogu çerçevesinde metan tecrübelerini ve sahip olunan tüm bilgileri, paylaşılacağı kritik bir konu olarak kabul etmiştir. COP 26 zirvesinde ABD ve Çin; ABD – Çin İklim Eyleminin Güçlendirilmesine İlişkin Ortak Glasgow Deklarasyonu'na imza atmıştır. İmzalanan deklarasyon ile iki ülke metan konusu üzerine sahip oldukları bilgileri paylaşacak, fikir

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

(1-15 Ocak 2023)

---

alışverişinde bulunacak, metan üzerine geliştirilen politika ve programları güçlendirecek ve metan araştırmalarını ortak yürütecektir.

Her iki ülkeyi temsilen toplantıya katılan uzmanlar (endüstri ve akademi) metan konusunun tarım ve atık çerçevesinde incelenmesi gerektiğini belirtmiştir. Tarım alanında kaynaklanan metan emisyonu ABD ve Çin'in toplam metan emisyonlarının yaklaşık olarak %40'ını oluşturmaktadır. BM Gıda ve Tarım Organizasyonu'nun (FAO) verilerine göre tarımsal metan emisyonunun yaklaşık olarak %66'sı enterik fermantasyondan, %20'sinin ise pirinç yetiştirme sırasında oluşmaktadır. ABD'de sıvı atık alanlarının sebep olduğu metan emisyonları ABD'nin genel metan emisyonunun %15'ini oluşturmaktadır. Çin'de ise atık ve atık suyun neden olduğu metan emisyonları, genel metan emisyonunun yaklaşık olarak %10'una tekabül etmektedir. Yazının devamında, metan emisyonlarına yönelik ortak iş birliğinin hangi noktalara odaklanması gerektiği detaylıca tartışılmıştır.

Erişim: <https://www.wri.org/update/recommendations-collaboration-between-us-and-china-methane-emissions>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Metan Emisyonu, COP 26

D. SOSYAL

1. Özel Otobüsler Rekabetçi Olabilir / Independent Institute (ABD)

Şehirlerarası özel otobüsler, uygulanan indirimli fiyatlar ve şehirler arası yolculuk imkânı sunan girişimci firmaların yükselişiyle, bir zamanlar modası geçmiş görülen ulaşım şeklinin daha büyük bir pazar payı elde etmesine neden olmuştur. Artan yakıt fiyatları ve maliyetler sebebiyle bireysel arabalar cazibeyi yitirirken toplu taşımalar daha ön plana çıkmakta, ancak toplu taşımaların gelişebilmesi için regülasyonların yapılması gerektiği vurgulanmaktadır. Otomobiller, trenler, uçaklar ve şehir içi toplu taşıma araçlarının tamamının devlet ikramiyelerinden ve sübvansiyonlarından yararlandığı ve bu sebeple otobüs ile adil bir rekabete sahip olmadıkları belirtilmektedir. Bununla birlikte federal, devlet ve yerel yönetimlerin oyun alanını iki farklı politika yoluyla eşitleyebileceği düşünülmektedir; tıkanıklık fiyatlandırması ve kurlsızlaştırma.

Tıkanıklık fiyatlaması; sürücülerin, belirli bir zamanda talep düzeyine göre yol kullanımı için ödeme yapmasından geçmektedir. Otoyolların çoğu durumda kullanım noktasında ücretsiz olması, kişiye araba sürmenin daha iyi olduğunu düşündürmekte ama klasik bir "ortak mal trajedisi" çıkararak tıkanıklığı şiddetlendirmektedir. Böylelikle fiyatlandırmanın şehirlerarası otobüslere yardımcı olabileceği düşünülmektedir. Fakat, tek başına sübvansiyonların şehirlerarası otobüs pazarını durduran tek unsur olmadığı belirtilmiştir. Düzenleyici rejim de özel otobüs hizmeti için sıkıntılı bir durumdur. Ek olarak hükümetlerin, daha az sermaye yoğun ve çevre dostu olmalarıyla otobüsleri tercih ettikleri belirtilmektedir.

Erişim: <https://catalyst.independent.org/2023/01/02/private-buses/>

Anahtar Kelimeler: Otobüs, Fiyat, Yol

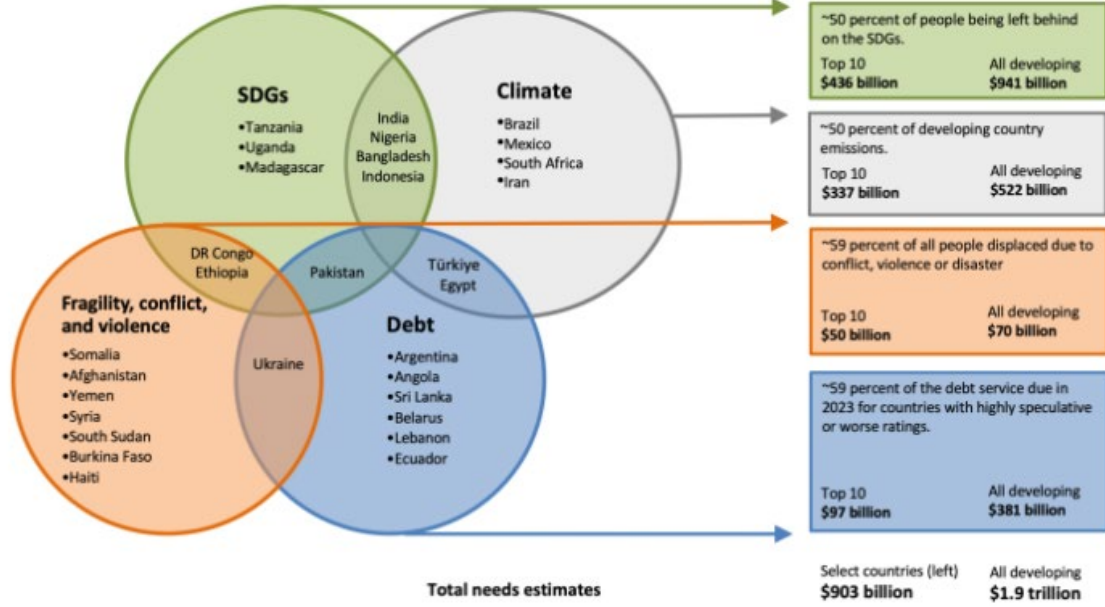
2. 2023'te İzlenecek 30 Gelişmekte Olan Ülke / Brookings Institution (ABD)

Güçlü esen ters rüzgarlar 2023 yılını, küresel ekonomik kalkınma açısından zor bir yıl olacağını göstermektedir. En kötü sonuçlardan kaçınmak için oluşturulan planların bazı ortak özellikleri bulunmaktadır. Ülke düzeyinde daha iyi politikalar, daha güçlü kurumlar ve sağlam ekonomik

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

(1-15 Ocak 2023)

yönetişim olması gerekmektedir. Uluslararası düzeyde, daha büyük resmi finansman akışı olmalıdır.

Her ülkeyi türlü risklerden korumanın mümkün olmayacağı belirtilmiştir. Krizlere müdahale edecek insan ve mali kaynaklar sınırlıdır. Yazıda, ekonomik kalkınmada büyük boşlukların olduğu; SDG, iklim, borç ve kırılganlık alanları ele alınmıştır. 30 ülkedeki toplam kaynak açığının 2023'te 903 milyar doları bulacağı öngörülmektedir. Çok taraflı kalkınma bankalarının genişletilmesine ilişkin G-20 ve diğer forumlardaki tartışmalar devam etmektedir. Yazının devamında, 2023'te olasılıkların nerede olduğunu görmek için daha fazla beyin fırtınası yapılması gerektiğine değinilmiştir. Konu ile alakalı inceleme altına alınan bazı ülkeler ise şöyledir; Tanzanya, Brezilya, Türkiye, Mısır, Ekvador, Ukrayna, Suriye, Yemen, Güney Sudan, Haiti, Afganistan.

Erişim: <https://www.brookings.edu/blog/future-development/2023/01/10/30-developing-countries-to-watch-in-2023/>

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Kalkınma, Gelişmekte Olan Ülkeler, Ekonomi Politikaları

E. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. ASPEN Institute

Edlis Neeson Büyük Kararlar: Şimdi ve Gelecekte Ukrayna

- Etkinlik (26.01.2023)

8 hafta sürecek etkinlik serisinde katılımcılar bir araya gelerek dünyanın karşı karşıya olduğu kritik dış politika konularını tartışacaktır. Gönüllü moderatörler tarafından yönetilecek etkinlikte bu yılın konuları arasında; Enerji jeopolitiği, şimdi ve gelecekte Ukrayna, Çin, ABD, ekonomi savaşları, Latin Amerika politiği, küresel açlık, yol ayrımında İran yer alacaktır.

Erişim: <https://www.aspeninstitute.org/events/edlis-neeson-great-decisions-2023-2/>

2. The Royal United Services Institute

RUSI Latin Amerika Güvenlik Konferansı 2023

- Konferans (27.01.2023)

RUSI'nin organize ettiği Latin Amerika Güvenlik Konferansı'nda bölgenin en baskılı güvenlik konuları tartışılacaktır. Konferansta Avrupa ve Amerika bölgelerinden politika yapıcılar, alanında kritik uzmanlar ve akademisyenler bir araya getirilecektir.

Erişim: <https://www.rusi.org/events/conferences/rusi-latin-american-security-conference-2023>

3. Institute of Development Studies

2023 Yılında Kalkınmayı Yeniden Tasarlamak

- Zoom Etkinliği (31.01.2023)

2022 yılı muazzam kalkınma sorunlarıyla geçen bir yıl olmuştur. Dünya, iki yıldan uzun süredir ülkeleri etkisi altına alan, yaşamımızın kırılmalıklarını ortaya çıkartan ve eşitsizliği arttıran

pandemi döneminden yeni çıkmaktadır. 2023 yılında kalkınmanın radikal bir şekilde yeniden kök salması mümkün mü? sorusuna cevap aranacaktır.

Erişim: <https://www.ids.ac.uk/events/recasting-development-in-2023/>

4. Center for Cities

Şehirlerin Görünümü – 2023

- Etkinlik (31.01.2023)

Center for Cities 2023 yılı için kapsamlı bir Birleşik Krallık şehirlerinin durumlarını ölçecektir. Düzenlenen etkinlikte, şehir liderlerinden politika uzmanlarına uzanan geniş kapsamda katılımcılar ile Birleşik Krallık'ın şehirlerine yönelik 2023 yılı görünümü tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.centreforcities.org/event/cities-outlook-2023-launch-event/>

5. The Vienna Institute for International Economic Studies

Silah Arkadaşlığı: Yaptırım Rejiminde Koalisyonların Değeri

- Çevrimiçi Etkinlik (31.01.2023 – 15.00)

Sunum, Sonali Chowdhry, Julian Hinz ve Katrin Kamin'in ortaklaşa yazdığı bir makaleye dayanmaktadır. Makale, koalisyonların 2012 İran ve 2014 Rusya yaptırımlarının ekonomik maliyetleri üzerindeki etkisini incelemektedir. Farklı koalisyon kuruluşları altında niceliksel bir genel denge ticaret modelini tahmin ederek ve simüle ederek, yaptırım gönderenler incelenmektedir. İran ve Rusya'ya dayatılan refah kaybı artırılmaktadır. Çin'in koalisyona eklenmesi, refah kaybını İran için %79 ve Rusya için %22 oranında artırmaktadır.

Erişim: <https://wiiw.ac.at/brothers-in-arms-the-value-of-coalitions-in-sanctions-regimes-e-600.html>

6. Institute of Development Studies

Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Tarım İçin Ticaret Politikası

- Zoom Etkinliği (02.02.2023)

Düzenlenecek etkinlikte, daha sürdürülebilir ve kapsayıcı tarıma geçişi hızlandırabilecek güçlü kaldıraçlar sağlamada ticaret politikalarının rolü tartışılacaktır. IDS'in düzenlediği kapsayıcı ticaret semineri serisinin altıncısı olacaktır.

Erişim: <https://www.ids.ac.uk/events/trade-policy-for-sustainable-and-inclusive-agriculture/>

7. ASPEN Institute

Edlis Neeson Büyük Kararlar: Çin ve ABD

- Etkinlik (02.02.2023)

Son 10 yıldır, Çin ve ABD küresel çapta kimin daha büyük olduğu üzerine bir yarışmaya kilitlenmiştir. İki ülke arasındaki son çekişme Tayvan'ın egemenliği üzerine olurken, Çin'in Rusya ile Ukrayna arasındaki savaştan cesaretlenip benzerini yapma olasılığı üzerine yoğunlaşmaktadır. Çin'in olası bir Tayvan atağına karşı ABD'nin nasıl bir tepki göstereceği tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.aspeninstitute.org/events/edlis-neeson-great-decisions-2023-3/>

8. National Institute of Economic and Social Research

2023 Yılı Kış Dönemi Ekonomik Görünüm: Birleşik Krallık ve Küresel Basın Konferansı

- Konferans (07.02.2023)

Gazetecilere yönelik organize edilen konferansta 2023 yılının kış dönemini kapsayan bir ekonomik görünüm üzerine fikir alışverişi yapılacaktır.

Erişim: <https://www.niesr.ac.uk/events/winter-2023-economic-outlooks-uk-global-press-conference>

9. Cranfield University

Girişimcilik Konuşmacı Serisi: Steve Jolliffe

- Ders (09.02.2023)

Girişimcilik Konuşmacı Serisinde konuşmacılar, başarılarını ve yol boyunca yapmış oldukları hataları anlatarak, yolculukları hakkında fikir verecektir. Ayrıca, bu köklü girişimcilerin arka planını derinlemesine anlamak adına soru sorma fırsatı da verilecektir. Ücretsiz etkinlik girişimcilik tutkusunu paylaşan, aynı fikirde olan kişilerle iletişim kurulması için harika bir fırsat olarak görülmektedir. Steve Jolliffe, Cranfield MBA derecesini 1986'da tamamlamış ve ardından Mystery Shopping, Topgolf ve Puttshack'i başarıyla icat edip ve büyütüştür. Birleşik Krallık'ta 10 yıldır en hızlı büyüyen pazar araştırma şirketine sahiptir.

Erişim: <https://www.cranfield.ac.uk/som/events/bettany-centre-entrepreneurship-speaker-series-steve-jolliffe>

10. CATO Institute

CATO Enstitüsü 2023 Politika Perspektifi

- Seminer (13.02.2023)

CATO Enstitüsü tarafından düzenlenen 2023 yılı Politika Perspektifi seminerinde geniş katılımcılar eşliğinde politikalar tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.cato.org/events/cato-institute-policy-perspectives-february-2023-naples>

Yeni çalışmalarda bizlere yol göstermesi adına, raporda hangi konuların daha çok ilginizi çektiğini işaretleyebileceğiniz tek soruluk anketimize ulaşmak için lütfen [tıklayınız](#).